

Inhoud

Woord vooraf	9
Inleiding - De jaren dertig: op weg naar een Nieuwe Orde?	11
Deel I - De bouwstenen van de Führerstaat	15
1 De krijtlijnen van een Führerstaat (1940)	15
De Duitse <i>Militärverwaltung</i>	15
Een Belgische ambtenarenregering: de secretarissen-generaal in 1940	19
Postverlating (1940)	24
De zomer van 1940	26
2 De Nieuwe Orde	28
Welke Nieuwe Orde?	28
Afrekening met de Belgische democratie (1940-1941)	30
De secretarissen-generaal als 'dictatoriale regering'?	34
Naar een conflict met de Duitsers (oktober 1940-maart 1941)	35
Collaborerende partijen op het voorplan	37
Het Vlaams Nationaal Verbond en Rex (1933-1940)	38
Organisatie van een machtsgreep (1940-1941)	40
Welke staat voor de collaborerende partijen?	43
Het gebrek aan democratische legitimiteit	46
De Belgische ministeries en de Nieuwe Orde	48
Binnenlandse Zaken	48
Het kabinet-Romsée	49
De politieke houding van Romsée	51
De bestuurlijke houding van Romsée	53
De politie en de rijkswacht	57
Financiën	62
Justitie	65
De magistratuur en de politiek van het 'minste kwaad'	67
De werking van de ordediensten en het gerecht	68
Economische Zaken	75

Een hervorming naar Duits model: de Warencentrales en de Bedrijfsgroeperingen	77
Het kabinet-Leemans	78
Leemans en het probleem van de Duitse uitbuiting	79
Het ministerie van Arbeid	80
Het ministerie van Voedselvoorziening	83
Machtsgreep in de provincies	86
Het groeiende belang van de provincies	86
De gouverneurs	87
De bestendige deputatie	89
Antwerpen	90
Brabant	93
Henegouwen	94
Limburg	95
Luik	97
Luxemburg	98
Namen	100
Oost-Vlaanderen	101
West-Vlaanderen	102
De gemeentebesturen	105
Convergentie en lokalisering in 1940	105
De hervormingen van de gemeentewetgeving (1940)	106
Een lokale Nieuwe Orde: het <i>Führerprinzip</i> (1941)	108
De instellingen van het land gewijzigd: de grootstedelijke agglomeraties	112
Groot-Antwerpen (1941)	114
De grootstedelijke agglomeraties van 1942	116
Het centrale gezag verliest zijn juridische legitimiteit	120
Gemeentebesturen tijdens de bezetting	123
Politieke machtsgreep in de gemeentebesturen	126
Lokalisering en desintegratie van het staatsgezag	130
Een fundamenteel probleem: informatiebeheer	134
Het <i>Führerprinzip</i> en de ontmanteling van het Belgische staatsapparaat	141
Het Rijksarbeidsambt	141
Het Rijksarbeidsambt: een Belgische of een Duitse instelling?	141
Verplichte tewerkstelling in België	142
Asociale elementen	144
De verplichte tewerkstelling in Duitsland	145

	Het Commissariaat voor Prijzen en Lonen	147
	De Dienst voor Controle en Onderzoek	150
	De Generaal-gevolmachtigde voor de Arbeid	153
	Het Commissariaat-generaal voor de Wederopbouw	154
	De Nationale Landbouw en Voedingscorporatie	156
	De administratieve rechtsmacht en de eerste gerechtelijke crisis	157
	Politieke ordehandhaving	160
	Collaborerende paramilitaire milities	160
	Ombuiging van staatsstructuren voor politieke ordehandhaving	163
	De Nieuwe Orde en de Führerstaat tussen politiek en bestuur	170
	Beperkte politieke machtsgreep	170
	Uitgebreide technocratische machtsgreep	174
3	De naoorlogse repressie	181
	Inleiding	181
	Administratieve uitzuivering	182
	Politieke collaboratie	187
	Bestuurlijke collaboratie van Belgische ambtenaren	189
	Politieke collaborateurs in het overheidsapparaat	195
	Het probleem van de verklikking en het administratieve informatiebeheer	198
	Deel II – De Führerstaat ontleed	203
4	Een deficiënte overheid en de gezagscrisis	203
	De Führerstaat als een schip zonder kapitein	203
	De Führerstaat als polyarchische chaos	204
	De Führerstaat als een deficiënte overheid	207
5	De Führerstaat als een gepolitiseerde overheid	212
	Een chaos van kleine Führers	212
	Politieke ordehandhaving en repressie	214
	Politiek cliëntelisme	216
	Onhandige collaborateurs	217
	Desintegratie van het overheidsapparaat	218
6	De rol van het Belgische administratieve bestel	221
	Het zwakke centrale gezag: lokalisering	221

Erosie van het wettelijke kader	232
Politieke repressie na de bevrijding?	238

Conclusie	241
------------------	-----

Selectieve bibliografie	245
--------------------------------	-----

Noten	249
--------------	-----

Personenregister	261
-------------------------	-----